

WEG NAAR
VRYHEID...
OF NAAR
OORLOG ?

1297.25

20-

Weg naar vrijheid OF weg naar oorlog?

*Het plan van de P.v.d.A
critisch bezien.*

door
Drs F. Baruch

LEGAAT P. DE RUIJTER
Subfaculteit Planologie en Demografie
U.V.A.

*Peter de Ruijter
Aldam
15/12/70*

UITGAVE: BROCHUREHANDEL DER C.P.N. - AMSTERDAM - FEBRUARI 1952

INLEIDING

ZO goed als onopgemerkt door de Nederlandse arbeiders-klasse heeft de P.v.d.A.-leiding een nieuw plan laten verschijnen, ongeveer 17 jaar nadat het „plan-Vos” het licht zag. Dit plan-Vos, dat nimmer verwerkelijkt is, omdat de toenmalige S.D.A.P. het te druk had met het „plan-Vorriink” — de strijd tegen het communisme toen fascisme en oorlog dreigde — dit plan-Vos heeft destijds nog een zekere geestdrift kunnen wekken. Het verscheen toen de werkloosheid in ons land zijn hoogtepunt naderde, en de hoofdinhoud van dat plan was de strijd tegen die werkloosheid. Dat was dus op zichzelf gezien, een voor de arbeiders, de brede lagen van de middenstand en de werkende boeren nuttig doel. Want werkloosheid drukt op allen, op de arbeiders natuurlijk het meest.

Het „nieuwe plan” is door de samenstellers zelf geen plan genoemd. Ze schrijven dat het een „perspectief”, een uitzicht, en wel een „socialistisch uitzicht” is. Inderdaad, heeft dit boek niets met een plan te maken. Maar het is ook geen socialistisch perspectief. Het is een poging tot rechtvaardiging van de politiek der P.v.d.A.-leiders in het jongste verleden. Maar het is ook nog iets meer. De samenstellers, waartoe behalve ir. Vos ook zulke personen als Vorriink, Suurhoff, Vermeulen, de rooms-katholieke Ruygers en jhr. v. d. Goes van Naters behoren, noemen hun werk „De weg naar de vrijheid”. Zoals wij nog nader zullen laten zien is de hoofd-inhoud van dit „plan” echter de weg naar de oorlog.

Dit hoofd-doel is natuurlijk, niet open uitgesproken. De lezer, die zich de moeite zou getroosten de ruim 400 bladzijden van quasi wetenschappelijke bespiegelingen door te worstelen, zal echter bemerken, dat de voorstellen die daar gedaan worden, merkwaardig goed overeenstemmen met de eisen, die Amerika thans stelt; te weten: 1. op het

gebied van het binnenland — verhoging van de productiviteit, verlaging van het levenspeil, versterking van de monopolie-positie der grote ondernemers, 2. op het gebied van de buitenlandse politiek: aanvulling van het Schumanplan voor kolen en staal door een hele reeks „Schumanplannen”, d.w.z. behalve uitlevering van onze kolen- en staalproductie aan de West-Europese magnaten onder leiding van het Roergebied, ook uitlevering van andere delen van ons economisch leven, zoals b.v. ons verkeersapparaat. Voorts, en dat is een der hoofdpunten van dit „socialistisch perspectief”: deelname van Nederland aan een plan „tot financiële hulpverlening” aan, d.w.z. onderwerping van de Aziatische landen, en als „bekroning” de „opheffing” van de niet bestaande „bedreiging” door de Sowjet-Unie en haar kolonialisatie in Hitler's stijl, zoals men op blz. 383 van dit boek onverbloemd kan lezen.

De strekking van dit plan — betere inschakeling van Nederland in het Amerikaanse oorlogsplan — wordt ook door enkele andere sprekende feiten bewezen. Terwijl het boek volstaat met zulke mooi klinkende en niets-zeggende frases als „ontplooiing der persoonlijkheid in de gemeenschap”, „rechtvaardige verdeling van het nationale inkomen”, „bestaanszekerheid”, „economische vrijheid” enz., wordt nergens in dit geleerde boek iets gezegd over verlaging van de oorlogs-uitgaven. Ja, uitdrukkelijk is in het plan de handhaving van de oorlogslasten op het huidige peil voorzien (blz. 123), waarbij opgemerkt dient te worden, dat het boek afgesloten was, voordat de Amerikanen hun nieuwe eisen tot verhoging van de oorlogslasten van 1500 op 2125 miljoen gulden bekend hadden gemaakt. Hoe wil men echter bestaanszekerheid verschaffen, als de oorlogsuitgaven op het huidige peil gehandhaafd blijven, een peil, dat bestaanszekerheid uitsluit en het werkende volk tot ontbering en honger veroordeelt? Bovendien: is het niet algemeen bekend dat oorlogsvoorbereiding vernietiging van het bestaan betekent?

Bestaanszekerheid! Geheel openlijk wordt als doel van dit nieuwe plan handhaving van het voedselverbruik op het huidige lage plan bepleit, een peil, dat reeds 150.000 tot 200.000 werklozen tot de honger veroordeelt!

Ook is het interessant om op te merken, dat de samen-
stellers zowat op hun knieën liggen voor de oorlogs-
economie van 1940—'45, de distributie als een „socialisti-
sche” maatregel beschouwen en de oorlogseconomie als
inleiding... tot ordening en plan-economie! De samen-
stellers van het P.v.d.A.-„plan” achtten blijkbaar een mas-
sale verbreiding van hun boek ongewenst. Daarom lieten
zij er een aftreksel van maken door Meyer Sluysen. Dit
aftreksel echter is in menig opzicht een vervalsing van
het oorspronkelijke boek, een onjuiste weergave van zijn
werkelijke inhoud. In de brochure van deze oud-redacteur
van het beruchte vooroorlogse anti-communistische schend-
blad Vrijheid Arbeid Brood, staat b.v. te lezen, dat een
van de doeleinden van het „plan” de „socialisering van de
voornaamste productiemiddelen” is. Kijkt men echter naar
wat in het boek zelf staat, dan blijkt dat deze „voornaamste
productiemiddelen”, die zoals bekend in handen van de
grote monopolies A.K.U., Unilever, Philips en Bataafse
zijn, juist niet „gesocialiseerd” mogen worden!

Plan tot verrijking van de bezitters

EEN van de belangrijkste delen van het P.v.d.A.-boek heeft tot onderwerp de „herverdeling van het nationale inkomen”.

Wat betekent dat?

De geleerde samenstellers van het boek constateren dat de rijkdommen van ons land ongelijk verdeeld zijn. Om dat te weten, behoeft men vanzelfsprekend geen boek te schrijven. En nu zeggen zij, dat het bezit en het inkomen „rechtvaardiger” verdeeld moet worden. Dat klinkt aardig. Voordat we op deze kwestie ingaan, laten we echter eerst zien, hoe het er met de „verdeling” van het nationale inkomen thans, op dit ogenblik voorstaat.

Daarbij gaan wij uit van het gezonde principe, dat men de schrijvers van het boek, Vos, Vorrink, Suurhoff, Vermeulen enz. niet naar hun „plannen”, hun woorden, maar naar hun daden moet beoordelen.

Wat hebben zij gedaan, om een „meer rechtvaardige verdeling” van het inkomen te bevorderen?

Daarover lezen wij o.m. op blz. 27 het volgende:

„Bij de bestaande verhoudingen wordt het door investeren (beleggen) nieuw gevormde kapitaal eigendom van particuliere bezitters, terwijl het de gemeenschap is die de voorwaarden schept voor kapitaalvorming. Dit verschijnsel is bijzonder sprekend geworden in de na-oorlogse verhoudingen in ons land, waarin, door blijvende loonbeheersing bij sterke ontwikkeling van de productiviteit, voor rond 10 milliard aan nieuwe investeringen in het bedrijfsleven tot stand kon komen.”

Getiteld „Het land van de toekomst”

M Sluysen vertelt in zijn brochure over het P.v.d.A.-plan, op elke bladzijde dat hij zo graag „ontleedt”. Laten wij dat ook eens proberen.

Wie is bedoeld met de „gemeenschap” die de voorwaarden voor kapitaalvorming schept? Klaarblijkelijk de regering. Welke waren de voorwaarden? Loonstop en opvoering van het jaagtempo (productiviteit)! Wie heeft die 10 milliard geproduceerd? De arbeiders.

Wat vinden we dus? Dat de loonstop en de opvoering van de productiviteit er toe gediend hebben, de bezitters met 10 milliard gulden te verrijken. (Eigenlijk is het ca. 12 milliard gulden, want de samenstellers van het boek berekenen de waarde van de beleggingen in prijzen van 1948, maar sindsdien zijn de prijzen gestegen).

Zij verklaren: „De stille verrijking strijdt met het elementaire rechtsbewustzijn”. Maar tegelijk schelden zij iedereen, die in het verleden de loonstop heeft aangevallen, uit voor „communistiche onruststokers”.

De schrijvers van het boek vergeten echter in hun „verontwaardiging” een klein feitje. Want juist de samenstellers zijn de uitvinders van de loonstop geweest, die tot de „stille verrijking” der bezitters heeft geleid.

Of nemen wij een ander geval: de prijspolitiek van de verschillende regeringen-Drees.

Wij lezen in het boek: „Het ontbreken van een doelgerichte, alle delen van het productieproces omvattende prijspolitiek heeft bij het wel vasthouden aan de loonpolitiek tot grote ondernemerswinsten geleid” (blz. 171).

Dat is volkomen juist. De samenstellers geven ook een voorbeeld. Zij zeggen dat de prijzen voor de verbruikers van 1948 tot 1951 met 26,1% zijn gestegen. Was dit het gevolg van de stijging der prijzen op de wereldmarkt? Neen! Volgens hun gegevens stegen de invoerkosten slechts met 10,6%. De in de goederen verwerkte loonkosten daalden zelfs nog, en wel met ruim $\frac{1}{2}$ procent. Maar de winstmarge van de ondernemers steeg met 8,7%, van 31,9 op 40,6%! Dus, de ondernemers hebben van de prijsstijging gebruik gemaakt om hun winst nog eens extra met 8,7% te verhogen. Bovendien verlaagde de regering de subsidies. Terwijl dus de stijging van de wereldmarktprijzen een binnenlandse prijsstijging van ca. 10% „rechtvaardigde”, zorgde de regering er voor, dat de prijzen met 26% stegen. Wie echter is de regering? Dat is Drees, die herhaaldelijk

zelfs met „aftreden” bedreigd heeft, wanneer zijn prijs-politiek werd becritiseerd. En wie heeft hem geholpen, de ondernemers grote extra-winsten te garanderen? Suurhoff, Vermeulen, twee der auteurs van het boek.

Iets verderop in hun boek wijzen zij er op, dat de lonen slechts met 15% zijn gestegen en bovendien de productiviteit met eenzelfde percentage steeg, dus ook met 15%. Dit betekent dus: de koopkracht van de lonen is met ruim 11% gedaald (de prijzen stegen met 26,1%). Maar tegelijk presteren de arbeiders 15% meer dan in 1948.

Om de lonen daaraan aan te passen zouden zij dus eerst met 11% moeten worden verhoogd en dan nog eens met 15%, vanwege de gestegen productiviteit. Maar toen de Eenheidsvakcentrale de eis van 10% loonsverhoging aan de orde stelde, maakten Suurhoff en Vermeulen haar voor landverraders en onruststokers uit.

„Het is slechts te danken aan de zeer bewust naar nationale doeleinden gerichte tactiek van de vakcentrales, dat deze spanning (de gestegen ondernemerswinsten en de gedaalde koopkracht, schr.) niet tot een ontlading is gekomen”, schrijven de heren Suurhoff, Vermeulen en Vos.

Maar wat waren dat voor „nationale doeleinden”? De verrijking van de bezitters met tien milliard gulden! Zo ziet dus hun „herverdeling van nationale inkomen” in de praktijk er uit.

Wat echter stellen zij nu voor de toekomst voor?

Zoals wij gezien hebben, hebben de samenstellers van het P.v.d.A.-plan bewezen, dat de koopkracht van de lonen met 10% achteruit is gegaan. Stellen zij nu alsnog de eis, de lonen met 10% te verhogen? Neen! Zij stellen voor, de koopkracht der lonen te laten zoals zij is.

Stellen zij voor althans een deel van de met 15% gestegen productiviteit aan de arbeiders ten goede te laten komen door een extra-loonsverhoging? Zeker niet! Zij houden zich met verdere verhoging van de productiviteit bezig. 125 bladzijden van het boek handelen over deze zaak. En voorts houden zij zich bezig met allerlei gedeeltelijk of geheel onbegrijpelijke zaken, met verheerlijking van de arbeidstoestanden in Amerika. („Daar is collegiale omgang tussen chefs en arbeiders. op voet van gelijkheid!”, daar zijn

„minder standsverschillen” en daar is „geen klasse-inde-
ling”, althans als we Vos en Suurhoff moeten geloven. Maar
dat doen we maar niet!).

Zij houden zich bezig met allerlei duistere in Amerika uit-
gebroede ideeën. B.v. deze: Er moet meer „bezitsspreiding”
komen. Hiertoe bestaat maar één middel: de klassenstrijd,
de eensgezinde actie voor loonsverhoging. Maar daarvan
willen zij niets weten. Zij stellen voor dat een gedeelte van
de winst aan de arbeiders wordt uitgekeerd in de vorm van
„aandelen”, waar ze niet aan kunnen komen. Zij kunnen die
„aandelen” b.v. niet te gelde maken, hoogstens bij uitzon-
dering, als ze 65 jaar oud zijn of bij langdurige ziekte. Wat
betekent dit „plan”? Een nabootsing van de Amerikaanse
milliardairs, die de arbeiders in de „bloei” van de onder-
neming trachten te interesseren, hen aan zich te binden
en van staking af te houden, door hun aandelen te ver-
kopen. De truc is zo oud, dat de Amerikaanse arbeiders
hem al weer vergeten zijn. Hier wordt hij als nieuwste
vinding aangeprezen!

Vos en de zijnen hebben nog andere „plannen”. Ze willen
de „staat” aan een vermogen helpen, door aandelen van de
ondernemingen naar de regering over te hevelen. Welke
staat? De staat van Drees natuurlijk. De winsten kunnen
dan voor verhoogde oorlogsvoorbereiding gebruikt worden.
De hoofdzaak in dit plan blijft echter de verhoging van de
productiviteit. Daar is alles aan ondergeschikt gemaakt.
Zelfs de werkloosheid.

Laten wij eens kijken, wat de P.v.d.A.-leiders willen doen
tot bestrijding van de werkloosheid.

Als men de brochure van Meyer Sluysen leest, dan krijgt
men waarachtig de indruk: „Dat zijn nog eens jongens die
van aanpakken weten!”

Hoe verslaat M. Sluysen het monster van de werkloosheid?

Aldus:

„Voortdurend nagaan hoe de verhoudingen op de ar-
beidsmarkt zich ontwikkelen.

Voortdurend waakzaam zijn.

En tijdig (vooral: tijdig!) op de bedreigde punten in-
grijpen

Hier de dijk versterken.

Plan en systeem.

Orde en regel.

Overleg en verstand.

Berekening en doorzicht.

Besluitvaardigheid en grote bevoegdheden."

Op deze holle, inhoudloze, brallende woordenstroom laat hij volgen: „Ziedaar enkele elementen in de maatregelen, die het Plan voorstelt tot beteugeling van de bestaansonzekerheid.”

Weet U nu hoe de P.v.d.A. de werkloosheid bestrijden wil? Nemen wij weer het boek zelf.

Emigratie — een voordelig zaakje

HET is kenmerkend voor de geestesgesteldheid van de samenstellers, dat zij de emigratie vóór de werkloosheidsbestrijding behandelen. Want emigratie is hún oplossing van het vraagstuk.

In de inleiding van het boek kan men lezen, dat de „mens, zijn „waardigheid”, zijn „vrijheid”, zijn „zelfontplooiing in de gemeenschap” voorop staat.” De meest cynische opvatting over de „waardigheid” en de „bestemming” van de mens vonden wij echter in het hoofdstuk over de emigratie.

Waarop komt het hele vraagstuk van de emigratie volgens deze aanbidders van de „menselijke vrijheid en waardigheid” neer? Op het rekensommetje van een keiharde zakenman. Emigratie van jaarlijks 20.000 personen (waarvan 8.000 werkzoekenden) komt neer op een jaarlijkse besparing van ca. 260 millioen gulden, rekenen zij ons voor. Hoe meer mensen het land uitgejaagd worden, hoe meer „bespaart” Drees dus voor oorlogsvoorbereiding. En daar moet zelfs de „menselijke vrijheid” voor capituleren. De rekenkunstenaars schrijven: „De persoonlijke vrijheid ten opzichte van besluiten om te emigreren of te blijven (moet) niet wezenlijk aangetast worden”. Niet wezenlijk! Alleen maar een klein beetje. Wat druk hier, wat pressie daar. Want, zie je, emigratie, is voor de regering een voordelig zaakje!

Niets tegen werkloosheid

EN nu de werkloosheid. De samenstellers van het boek zeggen dat een „in maatschappelijke zin onaanvaardbare” werkloosheid boven de 2 tot 4% ligt. Aangezien er volgens de volkstelling van 1947 ruim 2,4 miljoen arbeiders en kantoorbedienden zijn, zou dus een werkloosheid van ca. 100.000 personen in „maatschappelijke zin” aanvaardbaar zijn! Maar niet voor die honderdduizend werklozen zelf! En voor geen enkele arbeider!

Nu echter hebben wij een werkloosheid van 154.000 (Dec. 1951), dat is bijna zeven procent! (Hierbij moet men in aanmerking nemen, dat het officiële cijfers zijn. De werkelijke omvang ligt dichterbij de 200.000, niet meegerekend de 60.000 die het land zijn uitgejaagd en de tienduizenden, die in het leger zitten).

Willen de P.v.d.A.-leiders echter iets tegen deze massale werkloosheid doen? Neen. Zij trachten de oorzaak er van te verdoezelen. Zij zeggen met een schijnheilig gezicht, dat de oorzaak van de huidige werkloosheid gezocht moet worden in... een „verschuiving van de bestedingen”, in plaats van ronduit te zeggen, dat de „verschuiving” naar oorlogsuitgaven en consumptieverlaging er schuld aan is. Wat willen zij er tegen doen? O.m. „Stimulering van de vraag door vergroting van de koopkrachtstroom”, of eenvoudiger gezegd: verhoging van de koopkracht. Maar op blz. 123 bepalen zij, dat de koopkracht in de eerstkomende drie jaar **n i e t** mag stijgen. Het is dus bedrog.

Wat willen zij verder doen?

Niets!

Het ontslagrecht moet in wezen blijven zoals het is. De „seizoenwerkloosheid”, daar houden de plannenmakers zich niet mee op. Die moet maar door de betrokken „bedrijfschappen” opgelost worden.

Wat verder nog? Er moeten openbare werken komen, „zoveel mogelijk tegen normaal loon”. Zoveel mogelijk! Als het niet kan, dan dus in de D.U.W.

Loonsverlaging!

EN verder? Wel, heel eenvoudig: loonsverlaging!
Dit is de kern van de werkloosheidsbestrijding „in algemene zin”:

Dit is de kern van de werkloosheidsbestrijding „in algemene zin”:

„De vaststelling van de loonhoogte zal zich bij behoud van de vrijheid van arbeid nooit geheel kunnen onttrekken aan de werking van de wet van vraag en aanbod,” schrijven de planmakers en zij concluderen:

„Het hanteren van de loonpolitiek in de zin van hogere of lagere beloning, al naarmate er tekorten of overvloeden aan bepaalde soorten van arbeidskrachten bestaan, zal daarbij een noodzakelijk middel blijven.”

Wat betekent deze ingewikkelde zin in de praktijk?

Dit: In de tijd van de achter ons liggende conjunctuurperiode hadden we de loonstop om verhoging van de lonen ten nadele van de winsten te voorkomen. Nu zijn we echter in een tijd gekomen, waar „overvloed” aan arbeidskrachten bestaat. Dus nu komt de loonsverlaging in aanmerking om de winsten op peil te houden!

Zo ziet dus het plan tot bestrijding van de werkloosheid er uit.

Huurverhoging

HOE staat het met het andere brandende vraagstuk van onze tijd, de woningbouw?

Het heeft geen nut, om de langdradige technische beschouwingen hier aan te halen, die op z'n hoogst bij enkele specialisten belangstelling kunnen wekken. Voor ons gaat het om de vraag, hoe de P.v.d.A.-leiding het vraagstuk van het tekort aan woningen wil oplossen.

Daarvoor weet zij een middel, dat rechtstreeks aan de geschriften van de groot-huizeigenaars ontleend is. De „rentabiliteit” moet hersteld worden. Vos en de zijnen gelieven daarbij over het hoofd te zien, dat de arbeiders en brede lagen van de middenstand niet meer betalen kunnen. Maar dat is niet hun zorg.

Zij berekenen, dat een gemiddelde woning thans op 10.000 gulden komt. Om haar „rendabel” voor de bezitter te maken, moet zo'n woning 650 gulden per jaar of f 12,50 per week kosten! Geen arbeider kan dat betalen. Ja, zeggen Vos e.d., als de bouwkosten tot 6.000 gulden verlaagd zou-

den worden, dan zou een huur van . . . 8 gulden per week voldoende zijn!

Zij weten echter, dat voor 6.000 gulden geen woning gebouwd wordt. Nog erger: zij doen ook geen voorstellen tot verlaging van de kosten. Met dat al echter draaien zij om de hoofdzaak rond. Want de hoofdzaak is, dat er huizen komen, voldoende huizen. Hoe? Dat is een vraag voor de regering. De middelen zijn aangegeven: gedwongen lening op de bezitters tegen lage rente en zo nodig verhoogde regeringssubsidie. Maar deze voorstellen zal men vergeefs in het P.v.d.A.-plan zoeken.

*Keus voor de middenstand:
Sanering! Uitsterven!*

HOE denkt de P.v.d.A.-leiding over andere vraagstukken van onze tijd, zoals b.v. over de moeilijkheden van de middenstand en van de kleine boeren?

Zij denken er over, zoals In 't Veld over stakers denkt: Zij krijgt er geen pijn van in haar buik.

Het wondermiddel der P.v.d.A.-leiders is de sanering.

Het is sanering en sanering het hele boek door!

Nemen wij de winkeliers. Die krijgen, om te beginnen verwijten naar hun hoofd geslingerd. Het „distributie-apparaat” is ondoelmatig ingericht. Is dat de schuld van de winkeliers of van het kapitalistische stelsel, dat onderlinge concurrentie van de kleinen bevordert, opdat de groten meer winst kunnen maken?

Woordelijk zeggen de samenstellers, dat „door koude sanering” en door ondergang in de concurrentiestrijd tussen de jaren 1930 en 1950 het aantal vestigingen terug is gelopen. Volgens hun mening moet op deze weg voortgegaan worden.

B.v. zouden 30% van de textiel-zaken moeten verdwijnen, vanzelfsprekend de kleine. Zulk een politiek is ook voor de melkzaken, de kruideniers, de kappers enz. nodig, zeggen zij. Zij noemen dat „ordering”.

Soortgelijke voorstellen worden ook voor het bouwbedrijf gedaan en voor het vervoer, waar duizenden kleine ondernemers tegen de „Groten” om een bestaan worstelen. „Uitschakeling van een deel der ondernemingen”, zeggen zij

over het vervoerbedrijf, „zal echter niet te vermijden zijn.” Zij hebben het over „uitsterven” en dergelijke aanlokkelijke zaken meer.

Eenzelfde geest van „ordening” ten gunste van de grote ondernemers vindt men ook terug in het hoofdstuk over de landbouw.

De plannenmakers gaan ook hier te werk als de boekhouders van een grote bank. Zij gaan niet van de mens uit, zoals zij hoogdravend beweren, maar van het verontmenselijke, „verzakelijke” kapitalisme.

Landbouwingenieurs hebben berekend, dat voor een modern bedrijf per arbeidskracht een kapitaal van 10.000 tot 15.000 gulden nodig is. Wie dat niet heeft, komt dus niet in aanmerking. Ware socialisten zouden andersom redeneren: „Hier hebben we vakbekwame boeren. Hoe helpt de overheid hen aan de middelen om een bedrijf te stichten?” Op dat idee echter komen Vos en zijn vrienden niet. Die zeggen: „Heb je dat kapitaal niet? Ga dan maar emigreren!” Wat moet met de kleine bedrijven gebeuren? „Het keuterbedrijf biedt geen perspectief en behoort te verdwijnen”, zeggen de P.v.d.A.-leiders. „Het aantal bedrijven beneden de 5 ha op de zandgronden zal... geregeld moeten verminderen.”

„Te kleine bedrijven” in de tuinbouw „dienen... geleidelijk opgeheven te worden.”

Zo ziet het program van de P.v.d.A.-leiding voor de kleine boeren en tuinders er uit: Uitsterven, verdwijnen naar het leger der werklozen of naar de wildernis van Australië. Een heel eenvoudig plan van „ordening” en „rechtvaardige verdeling” van de nationale rijkdommen. De bezitters zullen er plezier in hebben.

Ordening ten bate van de monopolies

DE „ordening” van middenstand en landbouw, door het verjagen van tienduizenden kleintjes uit hun bestaansbasis — ordening in vrijheid noemen de plannenmakers zoiets — is geheel in overeenstemming met de rest van het boek. Geen wonder dus, dat de „plannen” tot uitroeiing van de kleine winkeliers, ambachtslieden en boeren in de bro-

chure van Meyer Sluysen geen plaats gevonden hebben. Hoe komt het dat, wat de P.v.d.A.-leiders „ordering” noemen, zo heel erg toevallig overeenkomt met de wensen van de grootbezitters?

Dat komt, omdat de P.v.d.A.-leiders niet van de belangen der werkers uitgaan, maar van die der kapitalisten en oorlogsstokers. Zij doen dat vaak vermengd met een zogenaamde linkse critiek op de toestanden van de dag. Daarvoor hadden zij juist de „linkse” Vos uitgezocht. Nemen wij een voorbeeld. Zij hebben het er in het boek over, dat in theorie „vrijheid van verbruik” bestaat. Als men een koffiekopje wil kopen, heeft men de keuze uit dozijnen modellen. Maar die keuze bestaat in werkelijkheid niet, want zij wordt bepaald door de beurs van de koper. Daar moet dus verandering in komen!

Maar wat doet b.v. de P.v.d.A.-leider Mansholt, dezelfde die de kleine boeren wil uitroeien? Hij heft de rantsoenering van koffie op. Formeel kan dus nu iedereen zoveel koffie kopen als hij wil. Maar tegelijk verhoogt hij de prijs. Wat betekent dus deze „verruiming van de vrijheid”? Dat de arbeiders, de man met de kleine beurs nu minder koffie kan kopen dan voorheen!

Zo ziet de „ordering” van de P.v.d.A.-leiding er in de praktijk uit.

Dit was echter meer een zijdelingse opmerking.

Want, zoals gezegd, de P.v.d.A.-leiding heeft het niet alleen op de arbeiders gemunt, maar ook op de kleine zelfstandigen. Er moet volgens haar een productie-wet komen. Op het ogenblik worden, om een voorbeeld te noemen, verschillende soorten fietsmotoren gemaakt. Blijkbaar heeft de firma Stokvis (eigenares van de grootste fabriek op dit gebied), zich er bij de P.v.d.A.-leiding over beklaagd. Dus mag dat in het vervolg niet meer van de P.v.d.A. Zij zegt dat dit onnodige verspilling is. Op zich zelf is dat misschien juist. Maar waar leidt het in onze maatschappij heen? Dat de kleine fabrikanten uitgeschakeld worden en de monopolies het voor het zeggen krijgen.

De monopolies! Vinden wij in het P.v.d.A.-plan voorstellen om hun invloed op het staatsapparaat te breken en hun macht te vernietigen?

Geenszins. Daarentegen vinden wij in het „plan” een reeks voorstellen, die op het scheppen van nieuwe monopolies neerkomen. De steen-industrie moet „gesocialiseerd” worden, en de meel-industrie, evenals de trawlvijsserij, maar „op langere termijn”, d.w.z. zoals de ervaring leert, nooit. Ook een „aanmerkelijk deel” van het bankbedrijf komt er voor in aanmerking. Welk — dat laten Vos en Vorrink voor alle zekerheid in het midden.

En dan moet het gaan op de wijze van de Mijnen en eventueel van de Hoogovens, die onlangs met Amerikaans kapitaal zijn uitgebreid.

De arbeiders van de mijnen en van de hoogovens kunnen ons vertellen, hoe „gesocialiseerd” deze bedrijven zijn. Ook kan men het aan de bouwvakarbeiders van Breedband vragen!

Zoals reeds gezegd, moeten de werkelijke monopoliebedrijven in ons land zoals de A.K.U., de Unilever en Philips ongemoeid blijven. Dat wil zeggen, toch niet helemaal. Om het plan een zoete bijsmaak te geven, hebben de samenstellers n.l. een misleidende woordspeling bedacht. „Nationalisatie” is niet mogelijk, dan maar „internationalisatie”! Er moeten „internationale beheers-, resp. bezitsorganen” komen voor de belangrijkste takken van „productie, distributie en dienstverlening”. Zoals reeds opgemerkt, komt dit voorstel dus neer op het scheppen van een hele reeks „Schuman-plannen”.

Internationalisatie — dat klinkt prachtig. Alsof het kenmerk van de grote monopolies niet juist hun internationale karakter was! Wie zal echter in deze „Schuman-plannen” voor de kunstzijde, de radio, de zeep-industrie, de scheepvaart en wat al niet, de baas zijn? De arbeiders zeker niet. Diegenen, die internationaal de grootste macht uitoefenen, d.w.z. de Amerikanen. En nu moeten we zeggen, dat wij, hoewel wij een hartgrondige hekel aan de reactionnaire Philips-directie en aan de funeste invloed van de Unilever op onze middenstanders hebben — volstrekt niet kunnen inzien, dat het in handen spelen van deze bedrijven aan de Amerikanen in een „socialistisch” plan thuishoort. Wel echter zal iedere arbeider inzien dat de greep van een kleine groep millionairs op de grootste Nederlandse bedrijven, vernie-

tigd moet worden. Dat hoort wel in een socialistisch plan thuis!

Over de bevordering van de monopolies vindt men in het boek van de P.v.d.A.-leiding nog andere interessante zaken.

De staat — machtsinstrument der bezitters

DE samenstellers zien zich tot de volgende erkenning gedwongen:

„De drang tot aaneensluiting van ondernemingen voor bepaalde doeleinden, leidend tot ondernemersafspraken, berustend op ondernemersorganisatie, is zo elementair en zo sterk in de moderne maatschappij, dat de huidige machtsverhoudingen voor een groot deel erdoor worden bepaald.”

Het is de simpele erkenning van het feit, dat de staat een machts-instrument in handen van deze monopolies is. Pogingen om deze ontwikkeling tegen te gaan, zijn volgens de samenstellers van het boek nutteloos. „Verwonderlijk is dit niet,” schrijven zij, „als men bedenkt van hoe elementaire aard het winst- en machtstreven is dat hier achter staat.”

Maar hoewel zij dus erkennen, dat de monopolies de macht uitoefenen (en Drees dientengevolge hun stadhouder is), prijzen zij aan de andere kant de noodzakelijkheid van „samenwerking” tussen ondernemer en arbeider aan. Zij schromen er niet voor terug, ons de verhoudingen in Amerika ten voorbeeld te stellen, waar arbeiders tot „leidende functies” op kunnen klimmen. Er moet „gemeenschapsvorming” komen, zeggen zij, tussen de arbeiders en de naar winst en macht hongerige ondernemers. Het is alsof we Romme horen praten. Trouwens, Hitler had het er ook reeds⁴ over.

Nog verbijsterender echter is in dit „socialistische plan”, dat de samenstellers nieuwe middelen aan de hand doen, om de machtsuitoefening van de ondernemers te bevorderen. Zij memoreren, dat in 1951 op het ministerie van economische zaken 455 „kartel-afspraken”, onderlinge regelingen tot beperking van de concurrentie en ter verhoging van de prijzen, bekend waren.

In de toekomst, aldus stellen zij voor, zal de overheid voor

bepaalde ondernemersafspraken het recht moeten opeisen, om vergunning te verstrekken. Dat worden dan dus „koninklijk goedgekeurde” monopolies.

Ook wordt voorgesteld om de „contrôle” uit te oefenen door middel van de Publiekrechtelijke Bedrijfs-organisatie, de organisatie, die volgens het voorbeeld van Mussolini is ontworpen en waarin de grote ondernemers het voor het zeggen hebben.

Met zulk soort zaken houdt men zich dus in het nieuwe „Plan” van de P.v.d.A. bezig en men noemt het demagogisch „de weg naar de vrijheid”.

Plan en oorlogsvoorbereiding

HET is vanzelfsprekend dat wij in dit bestek niet op alles kunnen ingaan, wat in het boek te berde wordt gebracht. Maar één punt willen wij nog bespreken. Dat betreft de internationale politiek, die Nederland volgens de P.v.d.A.-leiding moet voorstaan. In dit hoofdstuk vindt men o.m. een breedvoerige aanprijzing van het Schuman-plan, dat de Nederlandse kolon- en staalindustrie onder de heerschappij van de Roermagnaten brengt en haar tot een ahangsel van de oorlogsvoorbereiding maakt. Dan worden er door Vos aanbevelingen gedaan voor de „volgorde” waarin de verdere uitverkoop moet plaatsvinden. Maar van die voorstellen zal Washington zich wel weinig aantrekken, tenzij zij rechtstreeks daar vandaan komen, wat wij niet weten.

Maar één zaak is in dit verband voor ons belangwekkend, n.l. de bekentenis, dat de Europese „eenwording” in het kader van de oorlogsvoorbereiding hoort.

De samenstellers van het boek verklaren n.l. dat het „vraagstuk van een boven-nationaal politiek gezagsorgaan” een soort „West-Europese regering” dus, „in hoge mate actueel is geworden door het plan... van een Europees leger.”

Hier hebben wij de kern van de zaak: Internationale „gezagsorganen” zoals de leiding van het Schuman-plan, zijn nodig voor de oorlogsvoorbereiding.

Van de „gemeenschap” der arbeiders en ondernemers naar

de „Europese gemeenschap” loopt een rechte weg. En van daar naar de „Wereldgemeenschap”, d.w.z. de wereldheerschappij van Amerika.

Er is in het boek een hoofdstuk dat de titel draagt „Internationale solidariteit”. Worden daar voorstellen tot steun aan de strijd der Amerikaanse negers gedaan? Of voorstellen tot hulp aan de democraten in de Griekse concentratiekampen? Of worden er richtlijnen uitgewerkt voor steun aan arbeiders in andere landen, die in staking staan?

Niets daarvan. Het gaat om de uitwerking van het bekende of beruchte „punt vier”, Truman's program tot verovering van de koloniale gebieden van zijn bondgenoten.

Evenals het Marshall-plan werd dit program met een demagogische campagne aanbevolen. Men verklaart dat de bedoeling van dit plan de „ontwikkeling der achtergebleven gebieden” is. Met hetzelfde argument hebben de oorspronkelijke kolonisatoren en veroveraars zich over de „heidenen” „ontfermd”. In werkelijkheid echter wil Amerika dit plan, naast de diplomatieke en militaire middelen gebruiken, om zich met behulp van beleggingen van de koloniale gebieden van Engeland, Frankrijk, Nederland, België enz. in Zuid-Oost-Azië en Afrika meester te maken.

De methode is dezelfde, als die in Indonesië wordt toegepast. Amerika biedt „financiële hulp” aan, stookt intussen de inheemse reactie tot weerstand tegen de oude, koloniale meester op en als deze de strijd militair niet kan volhouden, treedt de Amerikaanse diplomatie „bemiddelend” op, steunt (naar gelang de situatie is) beide partijen met wapens en geld en krijgt tenslotte het beheer in handen.

Dit gebeurde in Indonesië en het spel is nog aan de gang. Op het ogenblik zijn Indo-China, Malakka, Iran, Irak, Egypte en Marokko operatie-terrein. Amerika stuit daarbij echter op de moeilijkheid dat de bestaande of onketende volksbeweging verder gaat, dan de Amerikaanse imperialisten willen.

Wat is nu de bedoeling van Vorrink, Vos en de hunnen? Zij willen het Amerikaanse veroveringsplan zoals zij zeggen „op internationale schaal” plaatsen, of beter gezegd: zij willen Amerika een handje helpen.

Daarvoor zou Nederland mee moeten betalen van zijn

armoede. En wel 300 tot 500 miljoen gulden per jaar! Dit bedrag zouden de werkers dus moeten opbrengen buiten en boven de 1500 miljoen gulden voor directe oorlogsvoorbereiding, die inmiddels reeds weer tot boven de twee milliard zijn verhoogd.

In dit verband komen wij dan de uitlating tegen, die wij reeds in het begin hebben vermeld, omtrent de werkelijke bedoelingen van de P.v.d.A.-leiders.

„Dat de geschetste hulpverlening, aldus schrijven zij op pag. 383, „zich bij de beëindiging van de huidige bedreiging van het Westen door de Sowjet-Unie, in gelijke mate zou dienen uit te strekken tot Rusland en de onderhorige staten in Oost- en Zuid-Oost-Europa behoeft geen betoog.”

Na de beëindiging van de „bedreiging” heet de Sowjet-Unie dus weer ouderswets „Rusland”. Bedoeld is dus de verovering-oorlog waarvan Vorrink droomt. Dan moeten de dollars (of guldens) er komen, om het succes van de aanvalsoorlog te „consolideren”.

Maar wat houdt dit alles in? De verklaring van de „linkse” Vos en van Vorrink is het overtuigende bewijs, dat van een „bedreiging” van het Westen door de Sowjet-Unie geen sprake is, maar wel van een bedreiging van de Sowjet-Unie en de Volksdemocratische landen door Amerika en door de P.v.d.A.-leiding!

Het bewijst, dat de bewapening ten doel heeft, de Sowjet-Unie en de Volksdemocratische landen voor het Amerikaanse kapitaal „open te breken”, het bewijst dat de bewapening ten doel heeft in de Sowjet-Unie en andere landen met geweld het bestaande politieke, sociale en economische stelsel omver te werpen en het kapitalisme te herstellen! Vorrink wil ons toch niet wijs maken, dat de „geschetste hulpverlening” gegeven zal worden om het door hem en zijn Amerikaanse meesters gehate socialistische stelsel in stand te houden?!

De P.v.d.A.-leiding onmaskert zich hier zelf als contra-revolutionnaire! Zij bewijst echter nog meer. Zij bewijst met haar plan, dat zij zelf doen wil, wat zij de Sowjet-Unie in de schoenen schuift. Immers, zij zegt, dat de Sowjet-Unie haar politiek en sociaal stelsel andere landen met geweld wil opleggen. Thans echter bevestigen de plannenmakers

van de P.v.d.A.-leiding, dat zij met behulp van een veroveringsoorlog en daarop volgende beleggingen in het veroverde gebied, het Amerikaanse dollarstelsel aan andere landen willen opdringen.

Het is een waarlijk brutale en openhartige uitlating. Vorrink en de zijnen denken geheel volgens het ouderwetse, imperialistische recept: Eerst de bloedige omverwerping en dan de vervanging van het socialistische stelsel door de heerschappij der Amerikaanse monopolies compleet met on-Amerikaanse commissie en al! Daartoe moet de „hulpverlening” dienen!

Het is echter duidelijk, dat dit alles een wensdroom van Vorrink zal blijven. Wij kunnen hem overigens bij deze gelegenheid er op wijzen, dat reeds een keer enkele landsverraderlijke Nederlanders met behulp van de „Ost-Compagnie” getracht hebben, van een veroveringsoorlog te profiteren. En wel van Hitler's mislukte strooptocht naar de Sowjet-Unie. Wat was de „Ost-Compagnie” anders dan de voorloper van Truman's „punt 4”? Ook toen werd in de officiële propaganda gezegd, dat het om „hulpverlening” aan de „achterlijke” Sowjet-gebieden ging, precies zoals Hitler verklaarde, dat hij oorlog voerde, om de „Russische bedreiging” op te heffen.

Het eerste echter wat de „hulp-verleners” van de Oost-Compagnie deden dat was het zich toeëigenen van socialistische bedrijven, het verjagen van de boeren van hun bloeiende landbouwbedrijven, om hen vervolgens als slaven te werk te stellen.

Men weet hoe het de veroveraars vergaan is. Maar Vorrink heeft niets geleerd, hij wil het nog eens proberen.

Daarvoor echter dient het hele „plan” van de P.v.d.A.-leiding. Het is een plan tot overschakeling van Nederland op oorlogseconomie, tot verhoogde uitbuiting (zie naar de 500 miljoen gulden, hierboven genoemd) en voorbereiding van oorlog.

Eén punt is nog belangwekkend in dit verhaal. Zolang Vorrink n.l. nog geen guldens winstgevend in de Sowjet-Unie kan beleggen, wil hij dat in Indonesië doen. Hij wil een investeringsprogram volgens het plan-Marshall. Zelfs de bepalingen voor dit program zijn aan het Marshall-plan

ontleend. Het moeten leningen of schenkingen worden. Om Indonesië te helpen? Wel, wij weten hoe wij door het Marshall-plan „geholpen” zijn. Het Vorrinkse „Marshall-plan” moet er kennelijk toe dienen, om de onafhankelijkheid van Indonesië van Nederland te bestendigen, zoals het werkelijke Marshall-plan ons van Amerika afhankelijk heeft gemaakt.

Vrijheid of slavernij?

IN de aanhef van het boek wordt verklaard, dat aan het „plan” de gedachte ten grondslag ligt, „dat de voornaamste taak van onze tijd is de bestaande belemmeringen voor de ontplooiing van de mens in de maatschappij weg te nemen en de vrijheid in verantwoordelijkheid hecht te verankeren door het scheppen van zodanige bindende levensvormen, dat het bestaan in deze maatschappij als een individuele en gemeenschappelijke waarde wordt ervaren.”

Ook als men niet begrijpt, wat met die zin bedoeld wordt, kan toch niemand ontkennen, dat hij mooi klinkt.

Het merkwaardige in dit geval is echter, dat men ongeveer gelijktijdig met het verschijnen van dit boek dezelfde woorden in Elsevier's Weekblad kon lezen, waar Truman's voornaamste uitvoerder van de oorlogsplannen, de bankier en milliardair *H a r r i m a n* verklaarde:

„De grootste bron van kracht der democratie in het ideologische conflict is de fundamentele drang van ieder mens om vrij te zijn. Dat vrije instellingen de onvervreembare waardigheid van het individu en de bevrediging van zijn fundamentele behoeften aan een redelijk bestaan met een voortdurende mogelijkheid tot verbetering zullen en kunnen verbeteren, is bij herhaling bewezen.”

Maar het zijn juist de lieden, die het hebben over de „bevrediging van de fundamentele behoeften”, die de werkers het brood uit de mond halen ten bate van hun kanonnen. Het zijn dezelfde lieden, die het hebben over het „wegnemen van de bestaande belemmeringen” en het vergroten van „de vrijheid door ordening” die bezig zijn de vrijheden, die de arbeiders nog hebben, te vernietigen. Het is volstrekt

geen toeval, dat men in dit hele omvangrijke boek geen letter leest over de plannen tot grondwetswijziging van Romme en Drees. Het is geen toeval, dat men het er uitgebreid heeft over vraagstukken van cultuur en opvoeding, terwijl gezwogen wordt over de werkelijke plannen van de P.v.d.A.-leiders tot vernietiging van onze cultuur, waarvan de voornaamste kenmerken immers zijn: vrijheid van organisatie, vrijheid van pers, vrijheid van persoon. Het zijn deze vrijheden, waarborgen voor de „ontplooiing van de mens”, tezamen met de zekerheid van bestaan, die zij willen vernietigen.

Zo ziet dus het nieuwe plan van de P.v.d.A.-leiders er uit. Het is geen plan en geen „socialistisch perspectief”, het is een complot tot verrijking van de rijken, tot uitplundering van de arbeiders, middenstanders en boeren, een complot tot oorlogsvoorbereiding en verdere onderwerping aan Wallstreet.

Het is een illustratie van de verwording der P.v.d.A.-leiders.

DE WAARHEID

VOLKSDAGBLAD VOOR NEDERLAND

•
Voor vrede - vrijheid - werk en woningen
•

Abonneert U of werft abonné's

**Abonnementen kunnen worden opgegeven bij
alle plaatselijke agenten van De Waarheid en
de plaatselijke afdelingen der Communistische
Partij alsmede bij het centrale adres:**

**GEBOUW FELIX MERITIS
KEIZERSGRACHT 324, AMSTERDAM
TELEFOON 62565**

PRIJS 10 CENT